

İŞKENCEYE VE DİĞER ZALİMANE, GAYRİİNSANÎ VEYA KÜÇÜLTÜCÜ MUAMELE VEYA CEZAYA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ'NE EK İHTİYARÎ PROTOKOL

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 18 Aralık 2002 tarihli elli yedinci oturumunda A/RES/57/199 sayılı kararla kabul edilmiştir.

İşbu Protokol (Protokol'ün özgün metninin kabul edildiği tarih olan) 4 Şubat 2003 tarihinden bu yana Birleşmiş Milletler'in New York'taki merkezinde imza, onay ve katılıma açık bulunmaktadır.

GİRİŞ

İşbu Protokol'e Taraf olan Devletler,

İşkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezanın yasaklandığını ve bunların insan haklarını ciddi şekilde ihlâl ettiğini teyit ederek,

"İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi"nin (bundan böyle Sözleşme olarak anılacaktır) amaçlarına ulaşmak ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunmasının güçlendirilmesi için daha fazla önlem alınmasının gerekli olduğuna inanarak,

Sözleşme'nin 2 ve 16'ncı maddelerinin her bir Taraf Devleti, kendi yargı yetkisi altındaki herhangi bir toprak parçasında işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya ceza fiillerini önlemek için etkin önlemler almakla yükümlü kıldığını anımsayarak,

Bu maddeleri uygulamada esas sorumluluğun Devletlere ait bulunduğunu, özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilerin korunmalarının güçlendirilmesinin ve bu kişilerin insan haklarına tam saygı gösterilmesinin herkes tarafından paylaşılan ortak bir sorumluluk olduğunu ve uluslararası icraî kuruluşların ulusal önlemleri tamamladığını ve güçlendirdiğini kabul ederek,

İşkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezanın etkin biçimde önlenmesinin eğitim ve değişik yasal, idarî, yargısal ve diğer önlemlerin birleşimini gerektirdiğini anımsayarak,

Keza Dünya İnsan Hakları Konferansı'nın işkencenin ortadan kaldırılması için harcanacak emeğin ilk olarak ve öncelikle önleme üzerinde yoğunlaşması gerektiğini açıkça kabul ettiğini ve Sözleşme'ye, gözaltı yerlerine düzenli ziyaretler yoluyla önleyici bir sistemin kurulmasını hedefleyen bir ihtiyarî protokol eklenmesi çağrısında bulunduğunu anımsayarak,

Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişileri işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korumanın, gözaltı yerlerine yapılacak düzenli ziyaretlere dayalı, önleyici özellikteki adli olmayan araçlarla güçlendirilebileceğine inanarak,

Aşağıdaki gibi anlaşmıştır:

I. BÖLÜM

Genel İlkeler

Madde 1

İşbu Protokol'ün amacı, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek üzere, uluslararası ve ulusal bağımsız kuruluşların, kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapacağı bir sistem kurmaktır.

Madde 2

1. İşbu Protokol'de belirtilen görevleri yerine getirmek üzere (bundan böyle Önleme Alt-Komitesi olarak anılacak olan) bir "İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezanın Önlenmesi Alt-Komitesi" kurulur.
2. Önleme Alt-Komitesi çalışmasını Birleşmiş Milletler Şartı çerçevesinde ve burada yer alan amaçlar ve ilkelerin yanı sıra, Birleşmiş Milletler'in özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muameleye ilişkin kuralların rehberliğinde yürütür.
3. Aynı şekilde, Önleme Alt-Komitesi gizlilik, tarafsızlık, seçici olmama, evrensellik ve nesnellik ilkelerini de kendisine rehber edinir.
4. İşbu Protokol'ün uygulanması için Önleme Alt-Komitesi ile Taraf Devletler işbirliği yapar.

Madde 3

Herbir Taraf Devlet, ulusal düzeyde, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezanın önlenmesi için bir ya da birden çok (bundan böyle "ulusal önleme mekanizması" olarak anılacak) ziyaretçi birim kurar, atar ya da idame ettirir.

Madde 4

1. Her bir Taraf Devlet, işbu Protokol uyarınca, bir kamu makamının verdiği emre binaen ya da kamu makamının teşviki veya rızası ya da bilgisi dâhilinde, yargı yetkisi ya da denetimi altında bulunan kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldıkları ya da bırakılabilecekleri herhangi bir yerin (bundan sonra gözaltı yerleri olarak anılacaktır) 2. ve 3. Maddelerde atıfta bulunulan mekanizmalar tarafından ziyaret edilmesine izin verir.
2. İşbu Protokol'ün amaçları bakımından özgürlükten yoksun bırakılma herhangi bir adli, idarî veya diğer bir makamın emri üzerine kişinin kendi iradesi ile ayrılmasına izin verilmeyen kamusal ya da özel gözaltı yerlerinde tutulması, hapsedilmesi veya yerleştirilmesi anlamına gelir.

II. BÖLÜM

Önleme Alt-Komitesi

Madde 5

1. Önleme Alt-Komitesi on üyeden oluşur. İşbu Protokol'e ellinci onay ya da katılmanın tamamlanmasından sonra, Önleme Alt-Komitesi üyelerinin sayısı yirmibeşe çıkartılır.
2. Önleme Alt-Komitesi üyeleri yüksek ahlâklı, özellikle ceza hukuku, cezaevi ya da polis yönetimi ya da özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muameleye ilişkin alanlarda meslekî deneyimini kanıtlamış kişiler arasından seçilir.
3. Önleme Alt-Komitesi'nin oluşumunda adilane coğrafi dağılıma ve Taraf Devletlerin farklı uygarlık ve hukuk sistemlerinin temsil edilmesine gereken özen gösterilir.
4. Keza bu oluşumda, eşitlik ve ayırım yapmama ilkeleri temelinde, cinsiyetlerin dengeli biçimde temsiline dikkat edilir.
5. Önleme Alt-Komitesi'nin, aynı Devletin vatandaşlığını haiz birden çok üyesi olamaz.
6. Önleme Alt-Komitesi'nin üyeleri kişisel olarak görev yaparlar, bağımsız ve tarafsız ve Önleme Alt-Komitesi'nde etkin biçimde hizmet vermeye uygun olur.

Madde 6

1. Her bir Taraf Devlet, bu maddenin 2. fıkrasına uygun olarak, 5. maddede sayılan vasıfları haiz olan ve gerekli koşulları taşıyan en fazla iki kişiyi aday gösterebilir ve bunu yaparken, adayların nitelikleri hakkında ayrıntılı bilgi verir.

2.

(a) Adaylar bu Protokol'e Taraf Devletlerden birinin vatandaşı olacaklardır;

(b) İki adaydan en az biri onu aday gösteren Taraf Devletin vatandaşı olacaktır;

(c) Bir Taraf Devletin ikiden fazla vatandaşı aday gösterilemez;

(d) Bir Taraf Devlet, başka bir Taraf Devletin vatandaşı olan bir kişiyi aday göstermeden önce, o Taraf Devletin rızasını arayacak ve alacaktır.

3. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, seçimlerin yapılacağı Taraf Devletler toplantısından en az beş ay önce Taraf Devletlere birer mektup yollayarak adaylarını üç ay içinde bildirmeye davet eder. Genel Sekreter, tüm adayların, kendilerini aday gösteren Taraf Devletleri de belirten, alfabetik sıraya göre hazırlanmış bir listesini sunar.

Madde 7

1. Önleme Alt-Komitesi'nin üyeleri aşağıdaki yöntemle seçilir:

(a) Öncelik, işbu Protokol'ün 5. maddesinde sayılan koşullar ve ölçütlere uygunluğa verilir;

(b) İlk seçim, işbu Protokol'ün yürürlüğe girişinden itibaren en geç altı ay içinde yapılır;

(c) Önleme Alt-Komitesi üyeleri Taraf Devletlerce gizli oyla seçilir;

(d) Önleme Alt-Komite üyeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından iki yılda bir yapılacak olan Taraf Devletler toplantısında seçilir. Taraf Devletlerin üçte ikisinin karar yeter sayısını oluşturacağı bu toplantıda, toplantıya katılan ve oy kullanan Taraf Devlet temsilcilerinin oylarının en fazlasını ve mutlak çoğunluğunu kazanan kişiler, Önleme Alt-Komitesi üyeliğine seçilir.

2. Seçim sırasında, bir Taraf Devletin vatandaşı olan iki kişinin Önleme Alt-Komitesi üyesi seçilebilmek için geçerli koşulları haiz olduğu görülürse, daha fazla oy alan aday Önleme Alt-Komitesi'ne seçilir. Her iki adayın da aynı sayıda oy alması durumunda, aşağıdaki yöntem izlenir:

(a) Adaylardan yalnızca birisi vatandaşı olduğu Taraf Devletçe aday gösterildiği takdirde, o vatandaş Önleme Alt-Komitesi üyesi olarak görev yapar.

(b) Her iki aday da vatandaşı oldukları Taraf Devletçe aday gösterildikleri takdirde, hangisinin üye olacağına belirlenmesi için ayrı bir gizli oylama yapılır;

(c) Adaylardan hiçbiri vatandaşı olduğu Taraf Devletçe aday gösterilmediği takdirde, hangi adayın üye olacağına belirlemek üzere ayrı bir gizli oylama yapılır.

Madde 8

Önleme Alt-Komitesi üyelerinden biri ölür ya da istifa ederse, ya da herhangi bir sebeple görevini daha fazla yerine getiremezse, bu üyeyi aday göstermiş olan Taraf Devlet, çeşitli uzmanlık alanları arasında uygun bir dengeyi sağlanması gerektiğini dikkate alarak, 5. maddede sayılan vasıfları haiz olan ve gerekli koşulları taşıyan bir başka münasip kişiyi, Taraf Devletlerin bir sonraki toplantısına kadar görev

yapmak üzere, Taraf Devletlerin çoğunluğunun onayını almak koşuluyla, aday gösterir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından anılan görevlendirmeye ilgili bilginin kendilerine verilmesinden başlayarak altı hafta içinde Taraf Devletlerin yarısı ya da daha fazlasından olumsuz yanıt gelmemesi, aranan onayın sağlandığı anlamına gelir.

Madde 9

Önleme Alt-Komitesi üyeleri dört yıllık bir dönem için seçilirler. Üyeler yeniden aday gösterildikleri takdirde yalnızca bir kez daha seçilebilirler. İlk seçimde seçilen üyelerin yarısının görev süresi iki yıl sonunda sona erer; bu üyelerin kimler olduğu, 7. maddenin 1. fıkrasının (d) bendinde anılan toplantının Başkanı tarafından kurayla belirlenir.

Madde 10

1. Önleme Alt-Komitesi memurlarını iki yıllık bir süre için seçer. Memurlar yeniden seçilebilir.
2. Önleme Alt-Komitesi içtüzüğünü kendisi yapar. Bu içtüzük, diğer hususların yanında şunları içerir:
 - (a) Üye sayısının yarısından bir fazlası yeter sayısını oluşturur;
 - (b) Önleme Alt-Komitesi'nin kararları hazır bulunan üyelerin çoğunluğuyla alınır;
 - (c) Önleme Alt-Komitesi'nin toplantıları gizli yapılır.
3. Önleme Alt-Komitesi'nin ilk toplantısı Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından yapılır. İlk toplantıdan sonra, Önleme Alt-Komitesi kendi içtüzüğünde öngörülen zamanlarda toplanır. Önleme Alt-Komitesi ile İşkenceye Karşı Komite'nin oturumları yılda en az bir kez aynı anda yapılır.

III. BÖLÜM

Önleme Alt-Komitesi'nin Görevleri

Madde 11

1. Önleme Alt-Komitesi;
 - (a) 4. maddede sözü edilen yerleri ziyaret eder ve Taraf Devletlere özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü davranış veya cezalara karşı korunmasına ilişkin tavsiyeler verir;
 - (b) Ulusal önleyici mekanizmalarla ilgili olarak:
 - (i) Gerekli olduğunda, Taraf Devletlere, bu mekanizmaların kurulması konusunda tavsiye verir ve yardım eder;
 - (ii) Ulusal önleyici mekanizmalarla doğrudan ve gerektiğinde gizli olarak, temas eder ve kapasitelerini arttırmak amacıyla bunlara eğitimsel ve teknik yardımda bulunur;
 - (iii) Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerin, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezalara karşı korunmasını güçlendirmek için gerekli araçları ve ihtiyaçlarını değerlendirmede onlara tavsiye verir ve yardım eder;
 - (iv) Taraf Devletlere işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezalar yönünden ulusal önleyici mekanizmaların kapasitesini ve yetkisini güçlendirmek amacıyla tavsiye verir ve gözlemlerini iletir;

(c) İşkencenin genel olarak önlenmesi için, kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezalara karşı korunmasının güçlendirilmesi doğrultusunda çalışan ilgili Birleşmiş Milletler birimleri ile mekanizmalarının yanı sıra, uluslararası, bölgesel ve ulusal kurumlar ve örgütlerle işbirliği yapar.

Madde 12

Taraf Devletler, Önleme Alt-Komitesi'nin 11. maddede belirtilen görevlerini yerine getirebilmesi için;

(a) Önleme Alt-Komitesi'ni ülkesinde kabul etmeyi ve bu Protokol'ün 4. maddesinde tanımlanan gözaltı yerlerine girmesine izin vermeyi;

(b) Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunmalarının güçlendirilmesi bakımından ihtiyaçları ve alınması gereken önlemleri değerlendirmek için Önleme Alt-Komitesi'nin isteyebileceği ilgili her türlü bilgiyi sağlamayı;

(c) Önleme Alt-Komitesi ile ulusal önleyici mekanizmalar arasındaki temasları teşvik etmeyi ve kolaylaştırmayı;

(d) Önleme Alt-Komitesi'nin tavsiyelerini incelemeyi ve muhtemel önlemlerin icrasına ilişkin olarak Önleme Alt-Komitesi ile diyaloga girmeyi;

Taahhüt eder.

Madde 13

1. Önleme Alt-Komitesi, 11. maddede düzenlenen görevi yerine getirmek için, ilk olarak kur'a çekmek suretiyle, Taraf Devletlere yapacağı düzenli ziyaretlerin, programını hazırlar.

2. Önleme Alt-Komitesi, istişareler üzerine, ziyaretlerin gerçekleştirilmesi için gereken uygun düzenlemeleri gecikmeksizin yapabilmeleri için programını Taraf Devletlere bildirir.

3. Ziyaretler, Önleme Alt-Komitesi'nin en az iki üyesince gerçekleştirilir. Gerekliğinde bu üyelere; Taraf Devletlerin, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Suçun Önlenmesi Merkezi'nin önerileri esas alınarak hazırlanmış uzmanlar listesinden seçilen, işbu Protokol'ün kapsamına giren alanlarda meslekî deneyim ve bilgisini göstermiş uzmanlar eşlik edebilir. Listenin hazırlanmasında, ilgili Taraf Devletler en fazla beş ulusal uzman önerir. İlgili Taraf Devlet belirli bir uzmanın ziyarete katılmasına itiraz edebilir, bunun üzerine Önleme Alt-Komitesi bir başka uzman önerir.

4. Önleme Alt-Komitesi uygun bulursa, olağan bir ziyaretten sonra, kısa bir izleme ziyareti yapılmasını önerebilir.

Madde 14

1. Önleme Alt-Komitesi'nin görevini yerine getirebilmesi için işbu Protokol'e Taraf Devletler:

(a) 4. maddede tanımlanan gözaltı yerlerindeki özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerin sayısının yanı sıra, bu yerlerin sayısı ve yerlerine ilişkin tüm bilgiye kısıtlama olmaksızın ulaşım;

(b) Bu kişilere uygulanan muamele ve tutuldukları yerlerin koşullarına ilişkin tüm bilgiye kısıtlama olmaksızın ulaşım;

(c) Aşağıdaki 2. fıkra hükmüne bağlı olmak koşuluyla, bütün gözaltı yerlerine, yapılarına ve tesislerine kısıtlama olmaksızın ulaşım;

(d) Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilerle, tanıklar bulunmaksızın, doğrudan doğruya ya da gerekli görülüyorsa çevirmen aracılığıyla ve Önleme Alt-Komitesi'nin konuyla ilgili bilgi verebileceğine inandığı başka herhangi bir kişiyle özel görüşme olanağı;

(e) Ziyaret etmek istediği yerleri ve görüşme yapmak istediği kişileri seçme serbestisi;

Sağlamayı taahhüt eder.

2. Belirli bir gözaltı yerinin ziyaret edilmesine yalnızca ziyaret edilecek yerdeki ulusal savunma, kamu güvenliği, doğal afet ya da ciddi düzensizlikten kaynaklanan ivedi ve zorlayıcı sebeplerin böyle bir ziyareti geçici olarak engellediği gerekçesi ile itiraz edilebilir. İlan edilmiş olağanüstü hâlin varlığı bir Taraf Devletçe ziyarete itiraz gerekçesi olarak kullanılamaz.

Madde 15

Hiçbir makam ya da kamu görevlisi, doğru ya da yanlış, herhangi bir bilgiyi Önleme Alt-Komitesi'ne ya da üyelerine iletmış olmasından dolayı herhangi bir kişiye ya da örgüte yaptırım uygulanması emri veremez, yaptırım uygulayamaz, uygulanmasına izin veremez ya da uygulanmasını hoş göremez ve bu kişi veya örgüte karşı başka şekilde taraflı davranamaz.

Madde 16

1. Önleme Alt-Komitesi, tavsiye ve gözlemlerini Taraf Devlete ve gerektiğinde ulusal önleme mekanizmasına gizli olarak iletir.
2. Önleme Alt-Komitesi raporunu, ilgili Taraf Devletin bu yönde bir istemi üzerine, o Taraf Devletin yorumlarıyla birlikte yayımlar. Eğer Taraf Devlet raporun bir bölümünü yayımlarsa, Önleme Alt-Komitesi raporun bir bölümünü ya da tamamını yayımlayabilir. Ancak ilgili kişinin rızası olmaksızın hiçbir kişisel bilgi yayımlanamaz.
3. Önleme Alt-Komitesi faaliyetlerine ilişkin kamuya açık yıllık raporunu İşkenceye Karşı Komite'ye sunar.
4. Bir Taraf Devlet, 12 ve 14'üncü maddeler uyarınca Önleme Alt-Komitesi'yle işbirliği yapmayı, ya da Önleme Alt-Komitesi'nin tavsiyeleri ışığında durumu iyileştirmek üzere adımlar atmayı reddederse, İşkenceye Karşı Komite, Önleme Alt-Komitesi'nin istemi üzerine, Taraf Devletin görüşlerini açıklama olanağından yararlanmasından sonra, konuya ilişkin bir açıklama yapmaya ya da Önleme Alt-Komitesi'nin raporunu yayımlamaya, üyelerinin çoğunluğuyla, karar verebilir.

IV. BÖLÜM

Ulusal önleme mekanizmaları

Madde 17

Her bir Taraf Devlet, işkencenin ulusal düzeyde önlenmesi için, en geç işbu Protokol'ün yürürlüğe girmesini ya da onaylanmasını ya da işbu Protokole katılınmasını izleyen bir yıl içinde, bir ya da birkaç bağımsız ulusal önleme mekanizmasını idame eder, atar ya da kurar. Merkezî olmayan birimlerce kurulan mekanizmalar, işbu Protokol'ün hükümlerine uygunsalar, Protokolün amaçları bakımından ulusal önleyici mekanizmalar olarak atanabilir.

Madde 18

1. Taraf Devletler, ulusal önleme mekanizmalarının işlevsel bağımsızlığını ve çalışanlarının bağımsızlığını güvence altına alır.
2. Taraf Devletler, ulusal önleme mekanizmalarındaki uzmanların aranan beceri ve meslekî bilgiye sahip olduğunu güvence altına almak için gereken önlemleri alır; cinsiyet dengesini ve ülkedeki etnik gruplar ile azınlıkların yeterli temsiliyi temine çalışır.
3. Taraf Devletler ulusal önleme mekanizmalarının işlemesi için gereken kaynakları sağlamayı taahhüt eder.
4. Ulusal önleme mekanizmalarını kurarken Taraf Devletler, insan haklarının geliştirilmesi ve korunmasına yönelik ulusal kurumların statüsüyle ilgili ülkelere gereken önemi gösterir.

Madde 19

Ulusal önleme mekanizmalarına, en azından:

- (a) Gerekliğinde 4. maddede tanımlanan gözaltı yerlerinde özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunmasını güçlendirme amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak inceleme;
- (b) Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişilere yönelik tutumu ve bu kişilerin durumunu iyileştirmek ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek amacıyla, Birleşmiş Milletler'in ilgili kurallarını dikkate alarak, ilgili makamlara tavsiyelerde bulunma;
- (c) Mevcut ya da taslak durumundaki yasal düzenlemelere ilişkin öneriler ve gözlemler sunma;

Yetkileri verilir.

Madde 20

İşbu Protokol'e Taraf Devletler, görevlerini yerine getirebilmeleri için ulusal önleme mekanizmalarına aşağıda sayılan yetkileri vermeyi taahhüt eder:

- (a) 4. maddede tanımlanan gözaltı yerlerinde özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilerin sayısının yanı sıra, bu tür yerlerin sayısı ve bulunduğu yere ilişkin her türlü bilgiye ulaşmak;
- (b) Bu kişilere yönelik tutum ve alıkonulma koşullarına ilişkin tüm bilgiye ulaşmak;
- (c) Tüm gözaltı yerlerine ve bunların binalarına ve tesislerine ulaşmak;
- (d) Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerle, tanık bulunmaksızın, doğrudan doğruya ya da gerekli görülüyorsa çevirmen aracılığıyla ve ulusal önleme mekanizmasının konuyla ilgili bilgi verebileceğine inandığı başka herhangi bir kişiyle özel görüşme olanağı;
- (e) Ziyaret etmek istedikleri yerleri ve görüşmek istedikleri kişileri seçme serbestisi;
- (f) Önleme Alt-Komitesi ile temas kurma, ona bilgi verme ve Alt-komite ile bir araya gelme hakkı.

Madde 21

1. Hiçbir makam ya da kamu görevlisi, doğru ya da yanlış herhangi bir bilgiyi ulusal önleme mekanizmasına iletmemiş olması dolayısıyla herhangi bir kişiye ya da örgüte yaptırım uygulanması emri

veremez, yaptırım uygulayamaz, uygulanmasına izin veremez ya da uygulanmasını hoş göremez ve bu kişi veya örgüte karşı başka şekilde taraflı davranamaz.

2. Ulusal önleme mekanizmasının derlenen gizli bilgi korunur. İlgili kişinin rızası olmaksızın hiçbir kişisel bilgi yayımlanamaz.

Madde 22

İlgili Taraf Devletin yetkili makamları ulusal önleme mekanizmasının tavsiyelerini inceler ve muhtemel önlemlerin icrası ile ilgili olarak diyaloga girer.

Madde 23

İşbu Protokol'e Taraf Devletler ulusal önleme mekanizmalarının yıllık raporlarını yayımlamayı ve dağıtmayı taahhüt eder.

V. BÖLÜM

Beyan

Madde 24

1. Onay üzerine, Taraf Devletler işbu Protokol'ün III ya da IV'üncü Bölümünden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeyi erteledikleri yolunda bir beyanda bulunabilir.
2. Bu erteleme en fazla üç yıllık bir süre için geçerlidir. Taraf Devletçe gerekli açıklamalar yapıldıktan ve Önleme Alt-Komitesi'yle istişare edildikten sonra, İşkenceye Karşı Komite, bu süreyi ilâveten iki yıl uzatabilir.

VI. BÖLÜM

Mali Hükümler

Madde 25

1. İşbu Protokol uyarınca kurulan Önleme Alt-Komitesi'nin çalışmalarından kaynaklanan harcamalar, Birleşmiş Milletler tarafından karşılanır.
2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Önleme Alt-Komitesi'ne işbu Protokol uyarınca kendisine verilen işlevleri etkin biçimde yerine getirmesi için gerekli personeli ve tesisleri sağlar.

Madde 26

1. Önleme-Alt Komitesi'nin bir Taraf Devleti ziyaretinden sonra vereceği tavsiyelerin icrasının ve ulusal önleme mekanizmasının eğitim programlarının finansmanında yardımcı olmak için, Birleşmiş Milletler'in mali düzenleme ve kurallarına uygun olarak idare edilmek üzere, Genel Kurul'un ilgili usullerine uygun olarak bir Özel Fon kurulur.
2. Özel Fon Hükümetler, hükümetler-arası ve hükümet-dışı örgütler ile öteki özel ve kamusal kuruluşların gönüllü katkıları ile finanse edilebilir.

VII. BÖLÜM

Son hükümler

Madde 27

1. İşbu Protokol, Sözleşme'yi imzalamış olan herhangi bir Devletin imzasına açıktır.
2. İşbu Protokol, Sözleşme'yi onaylamış ya da Sözleşme'ye katılmış olan herhangi bir Devlet tarafından onaylanabilir. Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilir.
3. İşbu Protokol, Sözleşme'yi onaylamış olan ya da Sözleşme'ye katılmış olan herhangi bir Devletin katılımına açıktır.
4. Katılım, katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilmesiyle gerçekleşir.
5. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, işbu Protokol'ü imzalamış ya da işbu Protokol'e katılmış olan tüm Devletlere, tevdi edilen her onay ya da katılma belgesi hakkında bilgi verir.

Madde 28

1. İşbu Protokol, yirminci onay ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdiini müteakip otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. İşbu Protokol, yirminci onay ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdiinden sonra, işbu Protokol'ü onaylayan ya da işbu Protokol'e katılan her bir Devlet için kendi onay ya da katılma belgesini verdiği günü izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

Madde 29

İşbu Protokol'ün hükümleri, federal Devletlerin her yerinde sınırlama ya da istisna olmaksızın uygulanır.

Madde 30

İşbu Protokol'e geçince konulamaz.

Madde 31

İşbu Protokol'ün hükümleri Taraf Devletlerin gözetli yerlerine yapılacak ziyaretler sistemi kuran herhangi bir bölgesel sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini etkilemez. Önleme Alt-Komitesi ve bu tür bölgesel sözleşmelerle oluşturulmuş kurumlar yinelemeleri önlemek ve işbu Protokol'ün hedeflerini etkin biçimde gerçekleştirmek amacıyla istişarelerde bulunmaya ve işbirliği yapmaya teşvik edilir.

Madde 32

İşbu Protokol'ün hükümleri, 12 Ağustos 1949 tarihli dört Cenevre Sözleşmesi ile bunlara Ek 8 Haziran 1977 tarihli Protokollere Taraf Devletlerin, bunlardan kaynaklanan yükümlülüklerini, ya da uluslararası insani hukuk kapsamına girmeyen durumlarda herhangi bir Taraf Devlete tanınan Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ne gözetli yerlerini ziyaret etme yetkisi verme olanağını etkilemez.

Madde 33

1. Herhangi bir Taraf Devlet, konuya ilişkin olarak işbu Protokol'ün ve Sözleşme'nin öteki Taraf Devletlerine bilgi verecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği yazılı bildirim yoluyla,

herhangi bir zamanda Protokol'den çekilebilir. Çekilme, bildirimin Genel Sekreter'in eline geçmesinden itibaren bir yıl sonra yürürlük kazanır.

2. Böyle bir çekilme Taraf Devleti çekilmenin yürürlük kazanmasından önce meydana gelebilecek herhangi bir fiil ya da durum dolayısıyla, ya da ilgili Taraf Devlet hakkında Önleme Alt-Komitesi'nin karar verdiği ya da verebileceği işlemler dolayısıyla işbu Protokol'den kaynaklanan yükümlülüklerinden kurtulma sonucunu doğurmayacağı gibi, çekilme, çekilmenin yürürlük kazandığı tarihten önce Önleme Alt-Komitesi tarafından incelenmeye başlanmış olan herhangi bir konunun incelenmesinin sürmesine engel olmaz.

3. Bir Taraf Devletin çekilmesinin yürürlük kazandığı tarihten sonra, Önleme Alt-Komitesi bu Devletle ilgili herhangi bir yeni konuyu incelemeye başlayamaz.

Madde 34

1. İşbu Protokol'e Taraf Devlet herhangi bir devlet, değişiklik önerebilir ve bunu Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne iletebilir. Akabinde Genel Sekreter, önerilen değişikliği, önerinin inceleneceği ve oylanacağı bir Taraf Devletler konferansından yana olup olmadıklarını bildirmeleri istemiyle birlikte işbu Protokol'e Taraf Devletlere bildirir. Böylesi bir bildirim yapılmasını izleyen dört ay içinde Taraf Devletlerin en az üçte birinin böyle bir konferanstan yana olması durumunda, Genel Sekreter, Birleşmiş Milletler'in himayesinde bir konferans toplar. Konferansta hazır bulunan ve oy kullanan Taraf Devletlerin üçte iki çoğunluğunca kabul edilen herhangi bir değişiklik, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nce kabul için tüm Taraf Devletlere sunulur.

2. Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca kabul edilen bir değişiklik işbu Protokol'e Taraf Devletlerin üçte iki çoğunluğunca, kendi ilgili anayasal süreçlerine uygun olarak kabul edildiğinde yürürlüğe girer.

3. Değişiklikler yürürlüğe girdiğinde, kabul eden Taraf Devletleri bağlayıcı olurken, diğer Taraf Devletler işbu Protokol hükümleri ve eğer kabul etmişler ise önceki tarihli değişikliklerle bağlı olmaya devam eder.

Madde 35

Önleme Alt-Komitesi ile ulusal önleme mekanizmalarının üyelerine, görevlerini bağımsız olarak yerine getirmeleri için gereken ayrıcalık ve muafiyetler tanınır. Önleme Alt-Komitesi üyelerine 13 Şubat 1946 tarihli Birleşmiş Milletler'in Ayrıcalıklarına ve Muafiyetlerine dair Sözleşme'nin 22'nci Bendinde düzenlenen ayrıcalık ve dokunulmazlıklar, anılan Sözleşme'nin 23'üncü bendi hükümlerine tabi kalmak kaydıyla, verilir.

Madde 36

Bir Taraf Devleti ziyaret ederken, Önleme Alt-Komitesi üyeleri, işbu Protokol hükümlerine ve amaçlarına ve yararlanabilecekleri ayrıcalık ve dokunulmazlıklara hanel getirmeksizin aşağıdakileri yapar:

- (a) Ziyaret edilen Devletin yasa ve düzenlemelerine uymak;
- (b) Görevlerinin tarafsız ve uluslararası niteliğiyle bağdaşmayan eylem ve etkinliklerden kaçınmak.

Madde 37

1. Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri eşit derecede geçerli olan işbu Protokol, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilir.

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri işbu Protokol'ün onaylı örneklerini tüm Devletlere iletir.

Optional Protocol to the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

Adopted on 18 December 2002 at the fifty-seventh session of the General Assembly of the United Nations by resolution A/RES/57/199.

Protocol is available for signature, ratification and accession as from 4 February 2003 (i.e. the date upon which the original of the Protocol was established) at United Nations Headquarters in New York.

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Reaffirming that torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment are prohibited and constitute serious violations of human rights,

Convinced that further measures are necessary to achieve the purposes of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hereinafter referred to as the Convention) and to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Recalling that articles 2 and 16 of the Convention oblige each State Party to take effective measures to prevent acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in any territory under its jurisdiction,

Recognizing that States have the primary responsibility for implementing those articles, that strengthening the protection of people deprived of their liberty and the full respect for their human rights is a common responsibility shared by all and that international implementing bodies complement and strengthen national measures,

Recalling that the effective prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment requires education and a combination of various legislative, administrative, judicial and other measures,

Recalling also that the World Conference on Human Rights firmly declared that efforts to eradicate torture should first and foremost be concentrated on prevention and called for the adoption of an optional protocol to the Convention, intended to establish a preventive system of regular visits to places of detention,

Convinced that the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment can be strengthened by non-judicial means of a preventive nature, based on regular visits to places of detention, Have agreed as follows:

PART I

General principles

Article 1

The objective of the present Protocol is to establish a system of regular visits undertaken by independent international and national bodies to places where people are deprived of their liberty, in order to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 2

1. A Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of the Committee against Torture (hereinafter referred to as the Subcommittee on Prevention) shall be established and shall carry out the functions laid down in the present Protocol.
2. The Subcommittee on Prevention shall carry out its work within the framework of the Charter of the United Nations and shall be guided by the purposes and principles thereof, as well as the norms of the United Nations concerning the treatment of people deprived of their liberty.
3. Equally, the Subcommittee on Prevention shall be guided by the principles of confidentiality, impartiality, non-selectivity, universality and objectivity.
4. The Subcommittee on Prevention and the States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol.

Article 3

Each State Party shall set up, designate or maintain at the domestic level one or several visiting bodies for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereinafter referred to as the national preventive mechanism).

Article 4

1. Each State Party shall allow visits, in accordance with the present Protocol, by the mechanisms referred to in articles 2 and 3 to any place under its jurisdiction and control where persons are or may be deprived of their liberty, either by virtue of an order given by a public authority or at its instigation or with its consent or acquiescence (hereinafter referred to as places of detention). These visits shall be undertaken with a view to strengthening, if necessary, the protection of these persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.
2. For the purposes of the present Protocol, deprivation of liberty means any form of detention or imprisonment or the placement of a person in a public or private custodial setting which that person is not permitted to leave at will by order of any judicial, administrative or other authority.

PART II

Subcommittee on Prevention

Article 5

1. The Subcommittee on Prevention shall consist of ten members. After the fiftieth ratification or accession to the present Protocol, the number of the members of the Subcommittee on Prevention shall increase to twenty-five.
2. The members of the Subcommittee on Prevention shall be chosen from among persons of high moral character, having proven professional experience in the field of the administration of justice, in particular criminal law, prison or police administration, or in the various fields relevant to the treatment of persons deprived of their liberty.
3. In the composition of the Subcommittee on Prevention due consideration shall be given to equitable geographic distribution and to the representation of different forms of civilization and legal systems of the States Parties.

4. In this composition consideration shall also be given to balanced gender representation on the basis of the principles of equality and non-discrimination.

5. No two members of the Subcommittee on Prevention may be nationals of the same State.

6. The members of the Subcommittee on Prevention shall serve in their individual capacity, shall be independent and impartial and shall be available to serve the Subcommittee on Prevention efficiently.

Article 6

1. Each State Party may nominate, in accordance with paragraph 2 of the present article, up to two candidates possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, and in doing so shall provide detailed information on the qualifications of the nominees.

2.

(a) The nominees shall have the nationality of a State Party to the present Protocol;

(b) At least one of the two candidates shall have the nationality of the nominating State Party;

(c) No more than two nationals of a State Party shall be nominated;

(d) Before a State Party nominates a national of another State Party, it shall seek and obtain the consent of that State Party.

3. At least five months before the date of the meeting of the States Parties during which the elections will be held, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall submit a list, in alphabetical order, of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them.

Article 7

1. The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected in the following manner:

(a) Primary consideration shall be given to the fulfilment of the requirements and criteria of article 5 of the present Protocol;

(b) The initial election shall be held no later than six months after the entry into force of the present Protocol;

(c) The States Parties shall elect the members of the Subcommittee on Prevention by secret ballot;

(d) Elections of the members of the Subcommittee on Prevention shall be held at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Subcommittee on Prevention shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of the States Parties present and voting.

2. If during the election process two nationals of a State Party have become eligible to serve as members of the Subcommittee on Prevention, the candidate receiving the higher number of votes shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention. Where nationals have received the same number of votes, the following procedure applies:

(a) Where only one has been nominated by the State Party of which he or she is a national, that national shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention;

(b) Where both candidates have been nominated by the State Party of which they are nationals, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which national shall become the member;

(c) Where neither candidate has been nominated by the State Party of which he or she is a national, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which candidate shall be the member.

Article 8

If a member of the Subcommittee on Prevention dies or resigns, or for any cause can no longer perform his or her duties, the State Party that nominated the member shall nominate another eligible person possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, taking into account the need for a proper balance among the various fields of competence, to serve until the next meeting of the States Parties, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

Article 9

The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once if renominated. The term of half the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of those members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 7, paragraph 1 (d).

Article 10

1. The Subcommittee on Prevention shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Subcommittee on Prevention shall establish its own rules of procedure. These rules shall provide, inter alia, that:

(a) Half the members plus one shall constitute a quorum;

(b) Decisions of the Subcommittee on Prevention shall be made by a majority vote of the members present;

(c) The Subcommittee on Prevention shall meet in camera.

3. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Subcommittee on Prevention. After its initial meeting, the Subcommittee on Prevention shall meet at such times as shall be provided by its rules of procedure. The Subcommittee on Prevention and the Committee against Torture shall hold their sessions simultaneously at least once a year.

PART III

Mandate of the Subcommittee on Prevention

Article 11

1. The Subcommittee on Prevention shall:

(a) Visit the places referred to in article 4 and make recommendations to States Parties concerning the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(b) In regard to the national preventive mechanisms:

(i) Advise and assist States Parties, when necessary, in their establishment;

(ii) Maintain direct, and if necessary confidential, contact with the national preventive mechanisms and offer them training and technical assistance with a view to strengthening their capacities;

(iii) Advise and assist them in the evaluation of the needs and the means necessary to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(iv) Make recommendations and observations to the States Parties with a view to strengthening the capacity and the mandate of the national preventive mechanisms for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(c) Cooperate, for the prevention of torture in general, with the relevant United Nations organs and mechanisms as well as with the international, regional and national institutions or organizations working towards the strengthening of the protection of all persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

In order to enable the Subcommittee on Prevention to comply with its mandate as laid down in article 11, the States Parties undertake:

(a) To receive the Subcommittee on Prevention in their territory and grant it access to the places of detention as defined in article 4 of the present Protocol;

(b) To provide all relevant information the Subcommittee on Prevention may request to evaluate the needs and measures that should be adopted to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(c) To encourage and facilitate contacts between the Subcommittee on Prevention and the national preventive mechanisms;

(d) To examine the recommendations of the Subcommittee on Prevention and enter into dialogue with it on possible implementation measures.

Article 13

1. The Subcommittee on Prevention shall establish, at first by lot, a programme of regular visits to the States Parties in order to fulfil its mandate as established in article 11.

2. After consultations, the Subcommittee on Prevention shall notify the States Parties of its programme in order that they may, without delay, make the necessary practical arrangements for the visits to be conducted.

3. The visits shall be conducted by at least two members of the Subcommittee on Prevention. These members may be accompanied, if needed, by experts of demonstrated professional experience and knowledge in the fields covered by the present Protocol who shall be selected from a roster of experts prepared on the basis of proposals made by the States Parties, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the United Nations Centre for International Crime Prevention. In preparing the roster, the States Parties

concerned shall propose no more than five national experts. The State Party concerned may oppose the inclusion of a specific expert in the visit, whereupon the Subcommittee on Prevention shall propose another expert.

4. If the Subcommittee on Prevention considers it appropriate, it may propose a short follow-up visit after a regular visit.

Article 14

1. In order to enable the Subcommittee on Prevention to fulfil its mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant it:

(a) Unrestricted access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;

(b) Unrestricted access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;

(c) Subject to paragraph 2 below, unrestricted access to all places of detention and their installations and facilities;

(d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the Subcommittee on Prevention believes may supply relevant information;

(e) The liberty to choose the places it wants to visit and the persons it wants to interview.

2. Objection to a visit to a particular place of detention may be made only on urgent and compelling grounds of national defence, public safety, natural disaster or serious disorder in the place to be visited that temporarily prevent the carrying out of such a visit. The existence of a declared state of emergency as such shall not be invoked by a State Party as a reason to object to a visit.

Article 15

No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the Subcommittee on Prevention or to its delegates any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

Article 16

1. The Subcommittee on Prevention shall communicate its recommendations and observations confidentially to the State Party and, if relevant, to the national preventive mechanism.

2. The Subcommittee on Prevention shall publish its report, together with any comments of the State Party concerned, whenever requested to do so by that State Party. If the State Party makes part of the report public, the Subcommittee on Prevention may publish the report in whole or in part. However, no personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

3. The Subcommittee on Prevention shall present a public annual report on its activities to the Committee against Torture.

4. If the State Party refuses to cooperate with the Subcommittee on Prevention according to articles 12 and 14, or to take steps to improve the situation in the light of the recommendations of the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may, at

the request of the Subcommittee on Prevention, decide, by a majority of its members, after the State Party has had an opportunity to make its views known, to make a public statement on the matter or to publish the report of the Subcommittee on Prevention.

PART IV

National preventive mechanisms

Article 17

Each State Party shall maintain, designate or establish, at the latest one year after the entry into force of the present Protocol or of its ratification or accession, one or several independent national preventive mechanisms for the prevention of torture at the domestic level. Mechanisms established by decentralized units may be designated as national preventive mechanisms for the purposes of the present Protocol if they are in conformity with its provisions.

Article 18

1. The States Parties shall guarantee the functional independence of the national preventive mechanisms as well as the independence of their personnel.
2. The States Parties shall take the necessary measures to ensure that the experts of the national preventive mechanism have the required capabilities and professional knowledge. They shall strive for a gender balance and the adequate representation of ethnic and minority groups in the country.
3. The States Parties undertake to make available the necessary resources for the functioning of the national preventive mechanisms.
4. When establishing national preventive mechanisms, States Parties shall give due consideration to the Principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights.

Article 19

The national preventive mechanisms shall be granted at a minimum the power:

- (a) To regularly examine the treatment of the persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, with a view to strengthening, if necessary, their protection against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) To make recommendations to the relevant authorities with the aim of improving the treatment and the conditions of the persons deprived of their liberty and to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, taking into consideration the relevant norms of the United Nations;
- (c) To submit proposals and observations concerning existing or draft legislation.

Article 20

In order to enable the national preventive mechanisms to fulfil their mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant them:

- (a) Access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;

(c) Access to all places of detention and their installations and facilities;

(d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the national preventive mechanism believes may supply relevant information;

(e) The liberty to choose the places they want to visit and the persons they want to interview;

(f) The right to have contacts with the Subcommittee on Prevention, to send it information and to meet with it.

Article 21

1. No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the national preventive mechanism any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

2. Confidential information collected by the national preventive mechanism shall be privileged. No personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

Article 22

The competent authorities of the State Party concerned shall examine the recommendations of the national preventive mechanism and enter into a dialogue with it on possible implementation measures.

Article 23

The States Parties to the present Protocol undertake to publish and disseminate the annual reports of the national preventive mechanisms.

PART V

Declaration

Article 24

1. Upon ratification, States Parties may make a declaration postponing the implementation of their obligations under either part III or part IV of the present Protocol.

2. This postponement shall be valid for a maximum of three years. After due representations made by the State Party and after consultation with the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may extend that period for an additional two years.

PART VI

Financial provisions

Article 25

1. The expenditure incurred by the Subcommittee on Prevention in the implementation of the present Protocol shall be borne by the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Subcommittee on Prevention under the present Protocol.

Article 26

1. A Special Fund shall be set up in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the financial regulations and rules of the United Nations, to help finance the implementation of the recommendations made by the Subcommittee on Prevention after a visit to a State Party, as well as education programmes of the national preventive mechanisms.
2. The Special Fund may be financed through voluntary contributions made by Governments, intergovernmental and non-governmental organizations and other private or public entities.

PART VII

Final provisions

Article 27

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Convention.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 29

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 30

No reservations shall be made to the present Protocol.

Article 31

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties under any regional convention instituting a system of visits to places of detention. The Subcommittee on Prevention and the bodies established under such regional conventions are

encouraged to consult and cooperate with a view to avoiding duplication and promoting effectively the objectives of the present Protocol.

Article 32

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the Additional Protocols thereto of 8 June 1977, nor the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 33

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the present Protocol and the Convention. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act or situation that may occur prior to the date on which the denunciation becomes effective, or to the actions that the Subcommittee on Prevention has decided or may decide to take with respect to the State Party concerned, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter already under consideration by the Subcommittee on Prevention prior to the date on which the denunciation becomes effective.
3. Following the date on which the denunciation of the State Party becomes effective, the Subcommittee on Prevention shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 34

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all States Parties for acceptance.
2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall come into force when it has been accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.
3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment that they have accepted.

Article 35

Members of the Subcommittee on Prevention and of the national preventive mechanisms shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions. Members of the Subcommittee on Prevention shall be accorded the privileges and immunities specified in section 22 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946, subject to the provisions of section 23 of that Convention.

Article 36

When visiting a State Party, the members of the Subcommittee on Prevention shall, without prejudice to the provisions and purposes of the present Protocol and such privileges and immunities as they may enjoy:

- (a) Respect the laws and regulations of the visited State;
- (b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

Article 37

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.